

FEJLŐDÉS

Átadták a megújult Bibó István Szakkollégiumot

VÁRAKOZÁS

Hortobágyi T. Cirill pannonhalmi főapát gondolatai a karácsonyról

HANUKA

Megemlékezés a csodáról

KÖZÖSSÉG

Hajnalig tartó buli az első öszegyetemi gólyabálon

GENERÁCIÓK

Mennyit kütyüznek a gyerekek?

MUNKAHELY

Családbarát intézkedések

GYŐZELEM

Aranyérmet érő megoldás a Komplex Rendszerek Fizikája Tanszékről

Ünnepekre hangolódva

Talán csak egy pillanat maradt meg ebből az évből, és oly hamar eltelt, mint az elmúlt pár hétköznap. Minden évben fej-törést okoz a magazin készítésekor a ködös, őszi novemberi napokon, hogy vajon milyen idő lesz karácsony estéjén,

Holle anyó megajándékoz-e bennünket idén pihe-puha hó-takaróval. Tudunk-e türelemmel lenni egymás iránt, szeretettel egymás felé fordulni? Megérezni, hogy a másik mi-nek örülne igazán? Mert adni jó... Az UNIVERZUM decemberi

száma mindig egy különleges szám, mert tartalmainkkal próbáljuk az ünnepekre hangolni minden olvasónkat, munkatársunkat. Mostani számunkban sem lesz ez máshogy: megszólaltatjuk Hortobágyi T. Cirill pannonhalmi főapátot, aki arról

beszél, hogy az ünnepek közeledtével, egyre jobban keressük Isten nyomait a világban, de olvashatnak arról, hogy mit jelent a hanuka, és adunk tippeket az egész családnak, hogy milyen programokat látogassanak meg az ünnepek alatt.

Hamarosan itt az év vége, be-köszönt egy új év, szerkesztőségünk nevében azt kívánjuk, legyen mindenkinek szebb, jobb, békésebb, tartalmakban gazdag új éve!

HÍREK | VELÜNK TÖRTÉNT

KÉPZÉSI INNOVÁCIÓ A PEDAGÓGIAI ÉS PSZICHOLÓGIAI KARON (PPK)

Helyükre kerülnek

Az ELTE egyik legnépszerűbb és a nemzetközi rangsorokban is kiemelkedően magasán jegyzett képzése, a Pszichológia alapképzési szak a következő tanévtől a budapesti helyszín mellett immár a nyugati határszélen, Szombathelyen is felkerül a képzési palettára. Emellett a Szombathelyen már jól működő Testnevelő tanár szak jövőre Budapesten is elindul.

FÓKUSZBAN AZ INNOVÁCIÓ

Az ELTE PPK a csatlakozás első pillanatától intenzív szakmai együttműködésre ösztönzi budapesti és szombathelyi intézeteit. Az elmúlt évek pozitív folyamatai visszaigazolják azt a tudatos építkezést, amelynek az a célja, hogy magas színvonalú oktatói-kutatói kapacitás álljon rendelkezésre mindkét képzési helyen „intercity professzorok” nélkül, a helyi oktatói gárdával biztosítva a kiemelkedő teljesítményt. A kari képzési innováció legfontosabb eredménye, hogy az ELTE PPK Pedagógiai és Pszichológiai Intézet – a szombathelyi okta-

tók munkájára támaszkodva – 2020-tól elindítja a Pszichológia alapképzési szakot az ELTE szombathelyi campusán, így a Nyugat-Dunántúlon elsőként teremtve lehetőséget a végzettség megszerzésére.

Ezzel párhuzamosan a szombathelyi tanárképzési tapasztalatokra és az ELTE PPK Sporttudományi és Egészségfejlesztési Intézet munkatársainak tudására alapozva bővül az ELTE tanárképzési szak kínálata Budapesten is, vagyis jövőre Testnevelő tanár szak is indul a fővárosban.

HAGYOMÁNYTEREMTŐ SZÁNDÉKKAL HÍVTÁK ÉLETRE AZ ÖSSZEGYETEMI GÓLYABÁLT

Mindenki táncol

Idén egy minden eddiginél exkluzívabb rendezvényen buliztak hajnalig a diákok november 7-én az ELTE első összegytemi gólyabálján, a BOK (volt SYMA) Sport- és Rendezvényközpontban.

Az összegytemi gólyabál ötletgazdája az ELTE Hallgatói Önkormányzata volt, amely a nem mindennapi ünnepséggel hagyományt akar teremteni az egyetemen.

A bál lázba hozta a fiatalokat, hiszen közel négyezren buliztak hajnalig a BOK Sport- és Rendezvényközpontban november 7-én. Mielőtt a bálzók előzőlötték volna a táncparkettet, ünnepélyes vacsorán vettek részt.

A hallgatókat Horváth Mihály HÖK-elnök, majd dr. Hamar Imre rektorhelyettes, valamint dr. Scheuer Gyula kancellár köszöntötte és dr. Borhy László

rektor is tolmácsolta jókívánságait. A bál – a köszöntők után – nyitótáncsal kezdődött, amelyet idén is több tucat elsőéves hallgató adott elő.

A szervezők – köztük az ELTE Szolgáltató Kft. – idén a hallgatók körében nagyon népszerű Baggossy Brothers Companyt kérték fel fő fellépőnek; a koncert telt ház előtt zajlott, a hangulat pedig egyre fokozódott. A sztárfellépők ráhangolták a bálzókat a bulizásra, akik hajnalig ropták a táncparketten. A rendezvény nagy sikerére való tekintettel a HÖK jövőre is hasonló programban gondolkodik.

TÁMOGASSA ÖN IS A RÁSZORULÓ HALLGATÓKAT!

Adni jó

Az ELTE Alumni Szervezet lehetőségeihez mérten minél több tehetséges, rászoruló hallgatónak próbálja támogatni egyetemi tanulmányait, ezért az egykori ELTE-s alumnusok összefogásra ösztönzik egyetemünk közösségét.

A 2016/2017-es tanév óta több mint húsz hallgató támogatása valósulhatott meg az ELTE Alumni Központ közreműködésével és az ELTE Alumni Alapítvány bevonásával; a cél az, hogy évről évre növelni tudják a támogatottak körét.

A központ – tizedik évfordulójának alkalmából – jubileumi jótékonyági estet szervezett 2018 végén, és a befolyt támogatási összegből idén már nyolc tehetséges hallgatót tudtak támogatni.

Kérjük, amennyiben teheti, Ön is támogassa a rászoruló hallgatókat! A szervezők minden támogatást köszönettel fogadnak.

HATODJÁRA LÁTOGATOTT EL HOZZÁNK A MIKULÁS

Csakhogy itt vagy, Télapó!

Rengeteg feladata között a Mikulás idén sem feledkezett meg az Eötvös Loránd Tudományegyetemről és az itt dolgozók gyermekeiről. A Mikulás hosszú útja közben, december 6-án találkozott a legkisebbekkel a Lágymányosi Campus épületében.

Minden évben egyszer a gyerekek birtokukba veszik az egyetem lágymányosi épületét, és igazi gyerekzsivajtól visszhangzik a campus Gömb Aulája.

A Mikulás érkezése minden évben nagy izgalom a kicsiknek, és ez idén sem volt másképp. Az ELTE immár hatodik alkalommal tartotta meg közösen az egyetemi dolgozók gyermekeinek szóló téli ünnepséget.

A gyerekeket rengeteg program várta: kipróbálhattak különböző logikai és ügyességi játékokat, a kreatívabbak kézműves foglalkozáson vehettek részt, és míg a

legkisebbekre babasarok várt, a szülők is kikapcsolódhattak egy picit egymás és egy csésze kávé társaságában.

A gyerekeket a Zabszalma és a Zurgó Együttes szórakoztatta, de természetesen a nap fénypontja a Mikulás és krampuszainak érkezése volt – a jókedvű csapat idén is mosolyt varázsolt az arcokra, és tette felejthetlenné a napot.

Természetesen az ajándék sem maradhatott el: a Mikulás és segédei közel hatszáz ajándékcsomagot osztottak ki a gyerekek között.

KÖZÖSSÉG | A CSALÁDBARÁT MUNKAHELYÉRT

AZ EGYETEM TÖBB FORMÁBAN IS TÁMOGATJA A GYERMEKEKET NEVELŐ MUNKATÁRSAIT

Több mint egy munkahely

Táv munka, családi programok és pénzügyi támogatás – csak néhány azok közül az új intézkedések közül, amelyekkel az egyetem támogatja a gyermekeket nevelő dolgozóit. „Bár pontos adataink nincsenek, becsléseink szerint évente hozzávetőlegesen száz-százötven gyermek születik családos munkavállalóink körében, és kollégáink közel ezernyolcszáz, tízennégy éven aluli gyermeket nevelnek. Ezért kiemelten fontosnak tartjuk, hogy segítsünk nekik az otthon és a munkahely közötti egyensúly megteremtésében” – hangsúlyozta lapunknak dr. Babos János szolgáltatási igazgató, akit a részletekről kérdeztünk.

Az ELTE célja, hogy a gyermeket vállaló munkatársakat segítse, és tovább erősítse a családbarát munkahelyi, egyetemi légkört. A kezdeményezés támogatására az egyetem a 2019-es költségvetésében ötvenmillió forintot különített el, és novemberben útjára indította az „ELTE családbarát munkahelyért, egyetemért” programot is, amely minden dolgozót és – egyes elemei révén – hallgatót érint,

ÍGY LEHET IGÉNYELNI A BABAKÖSZÖNTŐ TÁMOGATÁST

A baba születésekor járó anyagi támogatást az ELTE Szolgáltatási Igazgatóságnál lehet igényelni a csaladbarat@elte.hu e-mail-címre küldött levéllel. Ehhez nincs másra szükség, mint a gyermek születési anyakönyvi kivonatára, az igénylő nevére és a munkahelyi törzsszámára.

és további szolgáltatásokat, segítséget nyújt a családosoknak.

Kedvezmények és kedvezményezettek

Az igazgató kiemelt néhányat a program elemei közül.

– Azok a szülők, akik gyermeket nevelnek, a jogszabályban megszabott munkaidő-kedvezményen felül további engedményben részesülnek a napi munkavégzés időtartamából a kicsi hároméves koráig, és amennyiben a munkakörük lehetővé teszi, biztosítjuk szá-

mukra a távmunka lehetőségét is egészen a gyermek hétéves koráig. Ezen túlmenően egyszeri, bruttó 500.000 forint összeggel támogatjuk azokat a

MINDENT EGY HELYEN

December elején elindult a www.elte.hu/csaladbarat oldal, ahol az érdeklődők minden hasznos információt megtalálnak a támogatási igénylés feltételeiről, illetve értesülhetnek az aktuális programokról, valamint a szolgáltatásokról is.

munkavállalókat, akiknek 2019-ben vagy ezt követően gyermeke született, születik. Az első igénylők már meg is kapták a „babaköszöntő támogatást” – mondta el az igazgató.

Családbarát szolgáltatáscsomag

Az egyetem vezetése nagy hangsúlyt fektet arra is, hogy olyan körülményeket teremtsen, amelyben a kollégák mind a szakmai környezetben, mind a magánéletben kiteljesedhetnek. Ezért az egyetem vezetése – az eltérő igényeket figyelembe véve – az eddigi

programok körébe szervesen illeszkedő szolgáltatáscsomagot dolgozott ki: ennek része például a gyermekfelügyelet bevezetése, az ELTE játszóház kialakítása, de ezen felül a szülők és a családok a jövőben több közös kikapcsolódási lehetőséget nyújtó programokkal is találkozhatnak.

A programok szervezését az ELTE Szolgáltatási Igazgatósága végzi; azokat 2020 januárjától – az igények és a lehetőségek adta keretek között – fokozatosan vezetnek be az egyetemi életbe.

KARÁCSONY | KÉSZÜLŐDÉS ÉS ELMÉLYÜLÉS

Itt a karácsony: tegyük derűsebbé, biztonságosabbá, szebbé mások életét!

Az advent során befelé irányítjuk a figyelmünket, jobban keressük Isten nyomait a világban, hogy amikor eljön az ünnep ideje, át tudjuk élni a pillanatot. Az ünnepek azért fontosak, mert segítenek felhívni a figyelmet a világ ínségeire, de nem csak ilyenkor lenne szükség az elfogadásra és a törődésre. Hortobágyi T. Cirill pannonhalmi főapáttal beszélgettünk.

– Az adventi várakozás kezdetét vette. Miről szól ez az időszak?

– Úgy gondolom, hogy minden ünnep a készülétekből nő ki. A hívő emberek Krisztus születésének ünnepére készülnek. Az advent során kicsit befelé

– Hogyan tudunk a mindennapokban közel kerülni Jézushoz?

– Úgy tudom őt közel engedni magamhoz, ha töprengek a tanításain, olvasom az evangélium történeteit, magamévá teszem a gondolatait. Ha úgy vi-

Amikor valami nem sikerül az életünkben, Isten akkor is velünk van. Mert Isten megtestesül Krisztusban; maga Isten jön el hozzánk egy kicsi gyermek alakjában.

irányítjuk a figyelmünket, jobban keressük Isten nyomait a világban, hogy amikor eljön az ünnep ideje, át tudjuk élni a pillanatot, mert megvan a készüllet, nem csak úgy belesöpöpnünk abba. De a nem hívők is készülnek: végiggondolják az ajándékokat, hogy ki minek örülne leginkább, nagyobb figyelemmel viseltetnek egymás iránt, együtt van a család, és így talán többet beszélgetnek, mint máskor.

– Isten egy gyermek alakjában látogatta meg a világot. Milyen üzenetet hordoz magában Jézus születése?

– Isten nem különül el a világtól, nem messze, távoli föntségben van tőlünk, akit csodálhatunk, hanem felvette az emberséget. Együtt tud érezni velünk, meg tud érteni bennünket. Amikor valami nem sikerül az életünkben, Isten akkor is velünk van. Mert Isten megtestesül Krisztusban; maga Isten jön el hozzánk egy kicsi gyermek alakjában. Egy egyszerű, szegény családba születik meg, olyan emberek közé, akik őt nagy szeretettel fogadják.

szonyulok másokhoz, ahogy ő. Ha úgy tudok megrendülni egy-egy emberi nehézség látán, ahogy ő. Ha olyan segítőkészséggel tudok mások mellé állni, ahogyan Jézus teszi, ak-

Úgy gondolom, hogy valami módon utánozhatjuk Jézust, de az utánczás nem szolgai másolást jelent, hanem azt, hogy megértem küldetésének, életének a lényegét, és azokkal a gesztusokkal élek, ahogyan ő reagált bizonyos élethelyzetekben.

– Mit lehet tenni azért, hogy ne csak karácsonykor figyeljünk oda jobban egymásra?

– Az ünnepek fontos alkalmak, hogy felhívjuk a figyelmet a világ ínségeire. Úgy látom, hogy az ünnep amolyan felbuzdulási alkalom, amikor jobban észrevesszük a társadalmi problémákat vagy a szorult helyzetben lévő embereket. Azt

viszont, hogy a jócselekedet ne csak fellángolásszerű legyen, rajtunk, a tudatosságunkon múlik. Úgy gondolom, ez tudatos elhatározás kérdése, ötletszerűen nem megy. Az elköteleződés az első lépés ezen az úton. Az életem részévé kell válnia annak, aki iránt felelősséggel viselteték. Akkor segíthetünk a leginkább, ha a rászoruló érzi, hogy elfogadjuk

őt, támogatjuk, mellette állunk, meghallgatjuk és törődünk vele. Mint egy jó tréner vagy edző, aki mellett növekszik a bizalom.

Milyen példákat lát a mai fiatalok körében a sorsközösségre, testvériségre?

– Itt, Pannonhalmán minden novemberben, Szent Márton ünnepe előtt a bencés gimnáziumban egy hetet szánunk valamilyen társadalmi periferián élő vagy problémás csoport iránti érzékenyítésre. Idén az autizmussal élőket választottuk. Alaposabban megismertetjük őket a diákjainkkal, akiket ezzel árnyaltabb gondolkodásra ösztönzünk. Szakembereket hívunk meg, akik előadásokat tartanak, illetve találkozókat szervezünk, hogy diákjainkat érzékenyítsük az adott társadalmi csoport problémáira. Azt látom, hogy a di-

Átélni a pillanatot

KARÁCSONY | KÉSZÜLŐDÉS ÉS ELMÉLYÜLÉS

EGYÜTMŰKÖDÉS AZ ELTE-VEL

Az ELTE sem marad ki a jövőtervezésből, mert „Magyarország egyik legnagyobb múltú egyetemével az együttműködésünk példaértékű, és a jövőben is tervezünk hasonlókat”.

„Három évvel ezelőtt, 2016-ban, Szent Márton születésének 1700. évfordulója alkalmából az ELTE-vel közösen egy tudományos konferenciát szerveztünk pannonhalmi és budapesti helyszíneken, és ebből az alkalomból a szent legendáit tartalmazó Ernst-kódexet is megjelentettük faksimile kiadásban. Nevünk nem véletlenül Szent Márton monostora, hiszen az ő pannoniai származása vitán felül. Az Ernst-kódex bizonyítottan a pannonhalmi szkriptóriumban, a szerzetesek keze munkája által készült. Magyarország egyik legnagyobb múltú egyetemével ez az együttműködésünk példaértékű, és a jövőben is tervezünk hasonlókat. 2024-ben 800 éves lesz a bazilikánk, 2020-ban pedig az eucharisztia éve lesz, ezzel kapcsolatban kiállítást is szervezünk. Az ünnepi programok részleteit még most alakítjuk, és nyitottak vagyunk egy újabb együttműködésre, közös munkára az ELTE-vel.”

ákok megérintődnek, bevonódnak egy-egy ilyen kérdésbe, hatékonyan tesznek az ügy érdekében, adománygyűjtést is végeznek saját maguk között, a saját zsebpénzüket feláldozva egy-egy rászoruló csoport megsegítésére. A jövő útja

mindenképpen az, hogy a fiataljainkat érzékenyvé tegyük a rászoruló, a szegények problémái iránt.

– Ilyenkor sokszor elhangzik, hogy karácsonykor nem a pompa, a díszítés, az ajándékozás a lényeg. Hogyan

lehet megélni a szeretet és ajándékozás isteni értelmességét a ma világában?

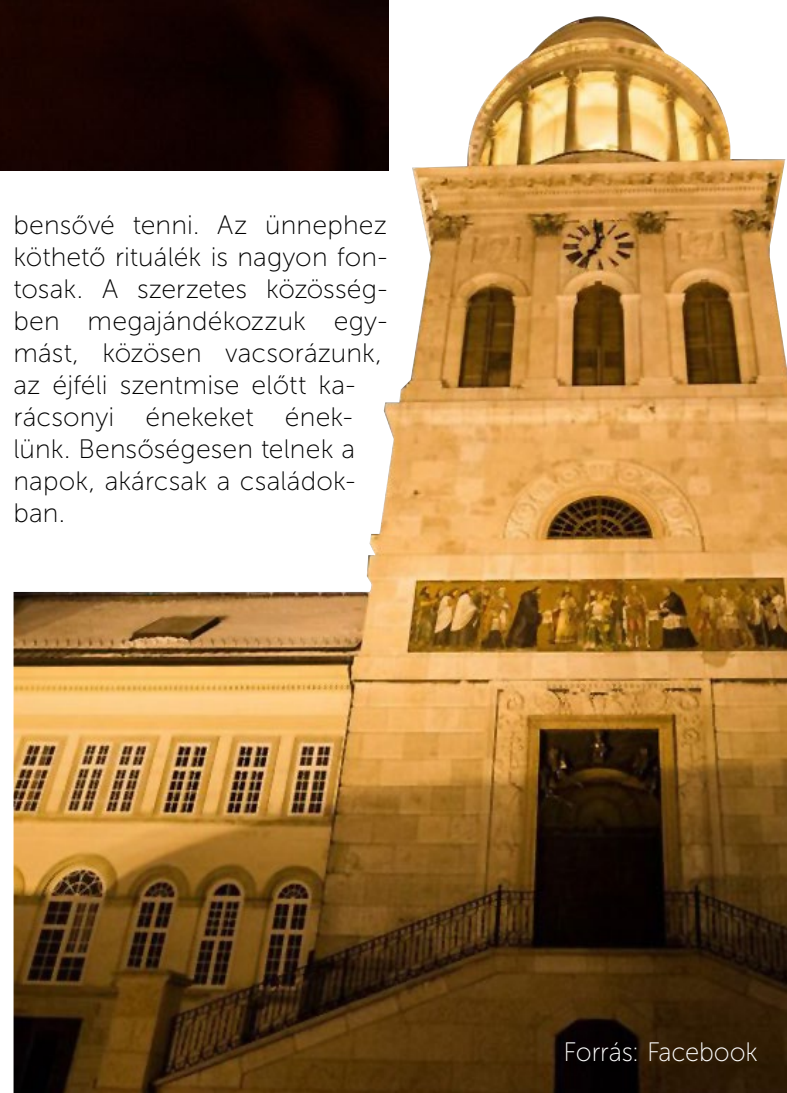
– Számomra karácsonykor az a legfontosabb, hogy minőségi időt szenteljek másoknak, és megtaláljam azokat az embereket, akik szomjazzák, éheznek ezt. Ne önmagam körül forogjak, hanem nyitott legyek másokra. A célom pedig nem más, mint derűsebbé, biztonságosabbá, szebbé tenni az életüket.

– Önnek mit jelent a karácsony, hogyan telik az ünnep a bencés közösségben?

– Az ünnep az évenkénti visszatérő ritmusával a helyes úton tart engem. Újra és újra átélem, felfedezem, ami már az enyém, és ez folyamatosan táplál, nem üresedik ki az életem, megpróbálom megragadni az ünnep lényegét és

bensővé tenni. Az ünnephez köthető rituálék is nagyon fontosak. A szerzetes közösségben megajándékozunk egymást, közösen vacsorázunk, az éjféli szentmise előtt karácsonyi énekeket énekelünk. Bensőségesen telnek a napok, akárcsak a családokban.

Számomra karácsonykor az a legfontosabb, hogy minőségi időt szenteljek másoknak, és megtaláljam azokat az embereket, akik szomjazzák, éheznek ezt.”

Forrás: Facebook

FELÚJÍTÁS | A JÖVŐ NEVÉBEN

KORSZERŰ ÉS SZERETHETŐ ÉPÜLETTÉ VÁLT A BIBÓ ISTVÁN SZAKKOLLÉGIUM

Minden szinten szinte minden

A három éven át tartó felújításnak köszönhetően impozáns épületté vált a Bibó István Szakkollégium. A komoly külső barátságos bensőt takar, és amellett, hogy kényelmes otthont kínál, számos közösségi és szakmai funkciókban gazdag lehetőséget vonultat fel.

A Gellért-hegy déli lejtőjén álló villaépület közel négy évtizede működik az ELTE szakkollégiumaként. A '80-as évek elején egy nagyobb átalakításon esett át, 2016-ig azonban csak kisebb „ránctelvarások” történtek az épületen. Három évvel ezelőtt jelentős felújítás vette kezdetét, amelyet a kormány 700 millió forinttal támogatott.

– A tervezők jól rezonáltak az igényeinkre, így hamar megta-

Emelték a komfortfokozatot

A főépülethez elől hozzáépítettek, és az intézmény kapott egy zöldtetős fitness- és sporttermet is. A régi sportpálya helyére egy műfüves futballpálya került.

A teljes épületre vonatkozó átalakítási munkákon túl energetikai korszerűsítést is végeztek: az épületet kívül hőszigeteléssel látták el, a szobákba pedig egyedileg szabályozható hűtő-fűtő berendezéseket szereltek be.

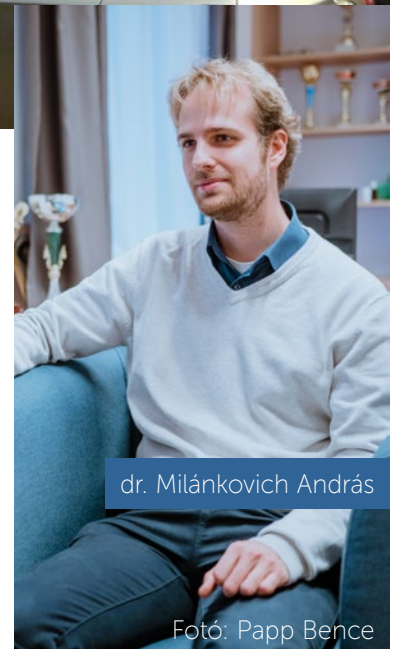

Megkedvelték az új környezetet

A 11 plusz szobával együtt jelenleg 34 szobával büszkélkedhet a kollégium. A közösségi terek száma lényegesen megnőtt, főleg a tetőtér beépítésének köszönhetően, ahol társalgók és tanulóterek kaptak helyet. Községi terekből a többi szinten sincsen hiány: amerikai konyha, étkező, nappali ugyanis mindenhol van. A klubhelyiség területe szintén jelentősen megnőtt.

– Nagyon jó látni, hogy a kollégisták hogyan használják az új tere-

ket, és egyértelmű, hogy nagyon megkedvelték az új környezetet – mesélte a szakkollégium vezetője. – Híján voltunk szakmai helyiségeknek is, ahol kurzusokat tarthattunk vagy kutatásokat folytathattunk. Most azonban már van egy vadonatúj 80-100 fős előadóteremünk, és kialakításra került egy perszimizációs bútorzattal ellátott szemináriumi terem is, ráadásul még a könyvtárunk is újjáépült – számolt be az újjátársokról dr. Milánkovich András.

dr. Milánkovich András

Fotó: Papp Bence

EGY HÓNAP TÁVLATÁBÓL

Az ELTE jogász és politológus hallgatói november 3-án vehették birtokba Magyarország egyik legkorszerűbb szakkollégiumi épületét, amely minden szempontból olyan környezetet biztosít, amely inspirálóan hat az ott lakó diákokra.

láttuk azokat a funkciókat, amiket egy korszerű szakkollégiumnak tudnia kell – tudtuk meg dr. Milánkovich Andrástól, a Bibó István Szakkollégium vezetőjétől.

– Főleg a közösségi és szakmai funkciók bővítése állt a rekonstrukció középpontjában, a végeredmény pedig egy igazán impozáns és szerethető épület lett – tette hozzá az igazgató.

– A felújítás elsődleges célja nem a kapacitásnövelés volt, leginkább a komfortfokozatot akartuk emelni és a szakmai kapacitásokat bővíteni – szögezte le dr. Milánkovich András, majd elmondta, hogy „míg régen szintenként egyetlen koedukált vizesblokk volt a kollégiumban, ma már minden szoba önálló fürdővel rendelkezik”.

Cseh Viktor

Fotó: Vághy Anna

Idén december 22-én köszönt ránk a hanuka, ami egy nyolcnapos ünnep.

Sok más zsidó ünneppel ellentétben a hanukához csupán egyetlen parancsolat kötődik: nyolc napon keresztül mindig egy gyertyával többet kell meggyújtani a kilencágú gyertyatartón, a hanukián. A nyolc gyertyát egy sámesz, vagyis szolgagyertya segítségével gyújtják meg, ez lesz tehát a kilencedik gyertya.

Csodára emlékeznek

A lángokkal a hanukai csodára emlékeznek a zsidók. A hanuka szó héberül felavatást jelent, és arra utal, hogy i. e. 165-ben Júda Makkabi csapatai visszafoglalták Jeruzsálemet. Ekkor újrászentelték magát a szentélyt, amit a görögök megszenteltelenítettek. A templomban volt a menóra, a teremtés hét napját szimbolizáló hétágú gyertyatartó, amiben mindig olaj égett. Amikor újra felszentelték a templomot,

akkor csupán egyetlen korsónyi kóser olajat találtak, amely pontosan nyolc napig égett a gyertyatartóban. Ezért lett nyolcnapos a hanuka.

– Önmagában az is csoda, hogy találtak egy korsó olajat. A csoda spirituális magyarázata, hogy a zsidók a görögök hellenizálásának ellenállva, azok tiltása ellenére megtartották a zsidó vallás három alapvető fontossággal bíró parancsát: a sábeszt (szombati pihenőnapot), a luniszoláris

HANUKA: MEGEMLEKEZÉS A CSODÁRÓL

Gyertyalángok

A köznyelvben a hanukát „zsidó karácsonynak” hívjuk, bár a két ünnepben a közeli időpontok kívül szinte semmi közös nincs. A fény ünnepén ugyanis a zsidók egy közel 2184 évvel ezelőtti megtörtént csodára emlékeznek.

(holdalapú) naptárjukat és a fiúk körülméletését (fizikai elkülönülésük jegyét) – tudtuk meg Cseh Viktortól, az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség (EMIH) kultúrtörténészétől.

A hagyomány tisztelete

Júda Makkabi azért lázadt fel, hogy a zsidó hagyományokat, öntudatot, vallást megmentse. Hanuka idején rájuk emlékeznek a zsidók, és azért gyújtanak gyertyákat, hogy nevelő szándékkal még jobban ráirányítsák a figyelmet a fontos vallási hagyományokra. A hanukát a köznyelvben „zsidó karácsonynak” is nevezik, mert időben közel esik egymás-

hoz a két ünnep, de ezen kívül sok hasonlóság nincs köztük. A zsidó családokban mindenkinek van egy hanukiája, amit az ablakban gyújtanak meg. Az eredeti gyertyákat ugyan olívaolaj táplálta, de az idők folyamán praktikus okokból a viaszgyertya is megengedett lett.

– Az EMIH köztereken is szokott gyertyákat gyújtani, hogy az ünnep minél nagyobb nyilvánosságot kapjon. A közös gyertyagyújtás azonban egyetlen egy zsidó vallásút sem mentesít az alól, hogy otthon is meggyújtsa a saját hanukiáját – árulta el a kultúrtörténész.

KUTATÁSOK | VELÜNK ÉLŐ PROBLÉMÁK

MENNYIT KÜTYÜZNEK A GYEREKEK? EGY ELTE-S KUTATÁS ERRE KERESTE A VÁLASZT

Kijelzők fogságában

Megdöbbentő: az egy és két év közötti gyermekek harmada már használ mobilkészüléket – többek között ez is kiderült az ELTE Etológia Tanszéken működő Alfa Generáció Labor friss felméréseiből. A kutatás során azt vizsgálták, milyen mértékben használják a gyerekek ezeket az eszközöket, és hogyan hat mindez a fejlődésükre.

Az ELTE Felsőoktatási Intézményi Kiválósági Program keretében működő Alfa Generáció Labor – Magyarországon egyedülálló módon – azt vizsgálja, hogy a 2010 után született gyerekek (az alfa generáció) milyen mértékben használnak digitális eszközöket, és ez hogyan hat a fejlődésükre. Első lépésként a kutatók 1270 szülő megkérdezésével készítettek felmérést, amelyből kiderült, hogy a gyerekek egyre korábban és egyre nagyobb arányban használnak digitális eszközöket.

Korai élmények

A vizsgált korosztály 44 százaléka rendszeresen használ mobil vagy tablett, átlagosan napi fél órát. Kétéves kortól már a gyerekek fele kütyüzik, a négy év feletti gyerekeknél ez az arány pedig már 60 százalék. Ami talán ennél is meglepőbb, a mobilkészüléket már az egy és két év közötti gyermekek harmada is használja. – Ez azért lényeges, mert ekkor az agy még nagyon plasztikus, fejlődésben van, és e korai élményeknek nagy hatása lehet a gyerekek fejlődésére, akár pozitív, akár negatív irányban – magyarázta lapunknak *Konok Veronika*, a publikáció első szerzője.

Egyre hamarabb

A kutatásból az is kiderül, hogy a gyerekek egyre korábbi életkorban kezdik el használni a mo-

Nem gyerekjáték

biliskészüléket. Míg például 2013-ban a két és három év közötti gyerekeknek még csak a 10 százaléka mobilozott, addig a felmérés idején (2017-ben) már a 40 százaléka használt ilyen eszközöket. A kutatás arra is rávilágított, hogy a gyerekek kütyüzési szokásaira a szülő véleménye és személyes példája is hatással van. Ha egy gyerek azt látja, hogy a szülő folyton mobilozik, ő is fontosnak tartja majd, és többet foglalkozik vele. Az Al-

fa Generáció Labor kutatói a világon elsőként mutatták ki azt is, hogy a szülők a gyerekek digitális tevékenységére is saját nevelési stílusuknak megfelelően reagálnak. Például az elkényeztető és mérvadó szülők gyerekei többet kütyüznek, míg a tekintélyelvűeké kevesebbet.

A hatás nem marad el

Az Alfa Generáció Labor frissen lezajlott, még publikálás előtt le-

vő kutatása azt is megállapította, hogy a kütyüzés hatással van a gyerekek kognitív és önkontrollfolyamataira, valamint társas készségeire is.

– Az eszközök negatívan hatnak a finommozgásra, valószínűleg azért, mert más tevékenységek kárára kütyüznek a gyerekek – kevesebbet rajzolnak, kevesebbet gyurmáznak. Ugyanakkor kevesebb idő jut a mozgásra is, ami akár elhízást is eredményezhet – mondta Konok Veronika.

Jelentkezz!

Az Alfa Generáció Labor most 4 és 6 év közötti gyerekek szüleinek jelentkezését várja friss kutatásához. Olyan applikációcsomagot tesztelnek majd, amelynek célja, hogy pozitív hatással legyen a (már amúgy is kütyüző) gyerekekre, és egészséges keretek között tartsa a digitális eszközhasználatot. Bővebb információ: www.alfageneracio.hu/alfi.

KIEMELKEDŐ EREDMÉNY A DREAM CHALLENGES NEMZETKÖZI GÉPI TANULÁSI VERSENYEN

Aranyat érő megoldás

Első helyezést ért el az ELTE Komplex Rendszerek Fizikája Tanszékének két munkatársa a Dream Challenges nemzetközi gépi tanulási versenyen, New Yorkban. Ők teljesítették a legtökéletesebben azt a feladatot, hogy vérminták alapján a lehető legpontosabban megbecsüljék a várandósság idejét.

Csabai István professzor és doktorandusza, Pataki Bálint Ármán csaknem 500 nemzetközi résztvevő közül teljesítette a legjobban a New York-i Dream Challenges kihívását, miszerint hogyan lehet a lehető legpontosabban megbecsülni a rendelkezésre bocsátott 149 terhes páciensről származó 735 vérminta alapján a várandósság idejét. A Dream (Dialogue on Reverse Engineering and Assessment Methods – Párbeszéd a visszamodellezés és az értékelési módszerek között) Challenges egy 2006-ban létrehozott nem-

Győztesek

zetközi gépi tanulási verseny, amelynek az a célja, hogy orvosbiológiai kutatások alapvető és bonyolult kérdéseire adjanak választ. Olyan kutatási kihívásokról van szó, amelyek tömeges tudásforrásokon alapuló együttműködésekkel mozdítanak elő az adatmegosztásra fókuszálva. Az idei versenyen két kihívás kö-

A november 4–6. között megtartott New York-i konferencia keretében zajló eredményhirdetésen az ELTE professzora és doktorandusza mellé a Michigani Egyetem és a pekingi Tsinghua Egyetem csapata állhatott fel a dobogó második, illetve harmadik fokára.

zül választhattak a jelentkezők: az egyik, hogy vérmintákból próbálják megbecsülni a várandósság idejét, a másik pedig egy olyan modell kifejlesztésére ösz-

tönzött, amelynek segítségével a koraszülés meghatározható. Mindkét esetben a terhességi komplikációk diagnosztizálása, valamint egy olyan pontos mo-

lekuláris óra létrehozása volt a cél, aminek mind a páciens, mind az egészségügy nagy hasznát veszi.

A magyar csapatnak sikerült a vérmintából származó génexpressziós adatok alapján a legpontosabban meghatározni, hogy a páciens a terhesség hányadik hetében jár éppen.

ÜNNEP | A CSALÁD KÖRÉBEN

SOKSZÍNŰ PROGRAMAJÁNLÓ A TÉLI SZÜNETRE A CSALÁD MINDEN TAGJÁNAK

Ajándékok között

Jól tesszük, ha a téli szünet alatt nyakunkba vesszük a várost, hiszen idén talán minden eddiginél több és változatosabb program vár a családokra az év utolsó napjaiban. Talán még a karácsonykor felszedett feleslegtől is megszabadulhatunk az óévben.

Fotó: Tóth Nikolett

MÉZESKALÁCSVÁROS

Az édes birodalom

Minden évben újra és újra felépül a karácsonyi mézeskalácsváros. Az ingyenesen látogatható kiállítás az idén a Bálna Budapest épületében kapott helyet, ahol karácsonyi vásár és jégpálya is várja a látogatókat – ez utóbbira szintén ingyenes a belépés. A kiállítás 2019. december 27-től 2020. február 22-ig látogatható; a téli szünetben délelőtt 11 órától 14 óráig, illetve délután 16 órától 20 óráig tart nyitva. A tárlat december 24-én, 25-én, 26-án, 31-én és január 1-jén zárva lesz.

Forrás: mancsojratlive.hu

MENTŐFUTAM SZÍNPADI SHOW

Színpadias jelenlét

Magyarországra érkezik a Mancs őrjárat Live! – „A Mentőfutam” című színpadi show; a népszerű animációs tévésorozat színpadi változata 2020. év elején látogat Budapestre. Január 4-én és 5-én a Papp László Sportarénában látható zenés előadás során a gyerekek a kedvenc kutyusaikkal élőben találkozhatnak, illetve egy fantasztikus és kalandos őrjárat részesei is lehetnek. A minden korosztály számára tanulságos előadás az összetartásról, a szociális érzékenységről, a problémamegoldásról szól.

Forrás: miniversum.hu

MINIVERSUM

Utolsó alkalom

Mint az tudni lehet, 2020. január 31-én végleg bezárja kapuit a fővárosi Miniversum, így azt javasoljuk, hogy mindenki használja ki a lehetőséget, és látogasson el a kiállításra, ahol az utolsó hónapokban is érdekes látványokkal várják az érdeklődőket. A Miniversum a Krausz Palota földszintjén, a Budapest, VI. kerület, Andrassy út 12. szám alatt, az Operától egy sarokra, a Dobó utca kereszteződésénél található. Az ünnepi nyitvatartásról a honlapjukon tájékozódhatnak.

ÚJÉVI KONCERT FIATALOKNAK

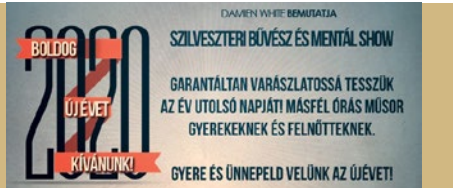
Jól kezdődik

A Müpa – Bartók Béla Nemzeti Hangversenyteremben 2020. január 1-én, 16 órakor Fischer Ádám vezényletével várják újévi hangversenyre a fiatalokat. A koncerten Haydn: A teremtés című művből hangzanak el részletek. A teremtés többretegű remekmű: élvezi kicsi és nagy – több korosztálynak szól. Haydn oratóriuma a földi lét nagyszerűségét, beláthatatlan gazdagságát hirdeti, egy-egy részlete képeskönyvszerűen, élénk színekkel, sok-sok kedvességgel és bájjal, no meg humorral tárja a hallgató elé a csoda részleteit.

SZILVESZTERI BŰVÉSZ ÉS MENTÁL SHOW

Varázslatos év vége

A XI. kerületi Bűvész Színházban szilveszteri bűvész show-val készülnek a gyerekes családoknak. A műsor december 31-én, 18 órakor kezdődik a Bartók Béla út. 98-102. szám alatti színházban.

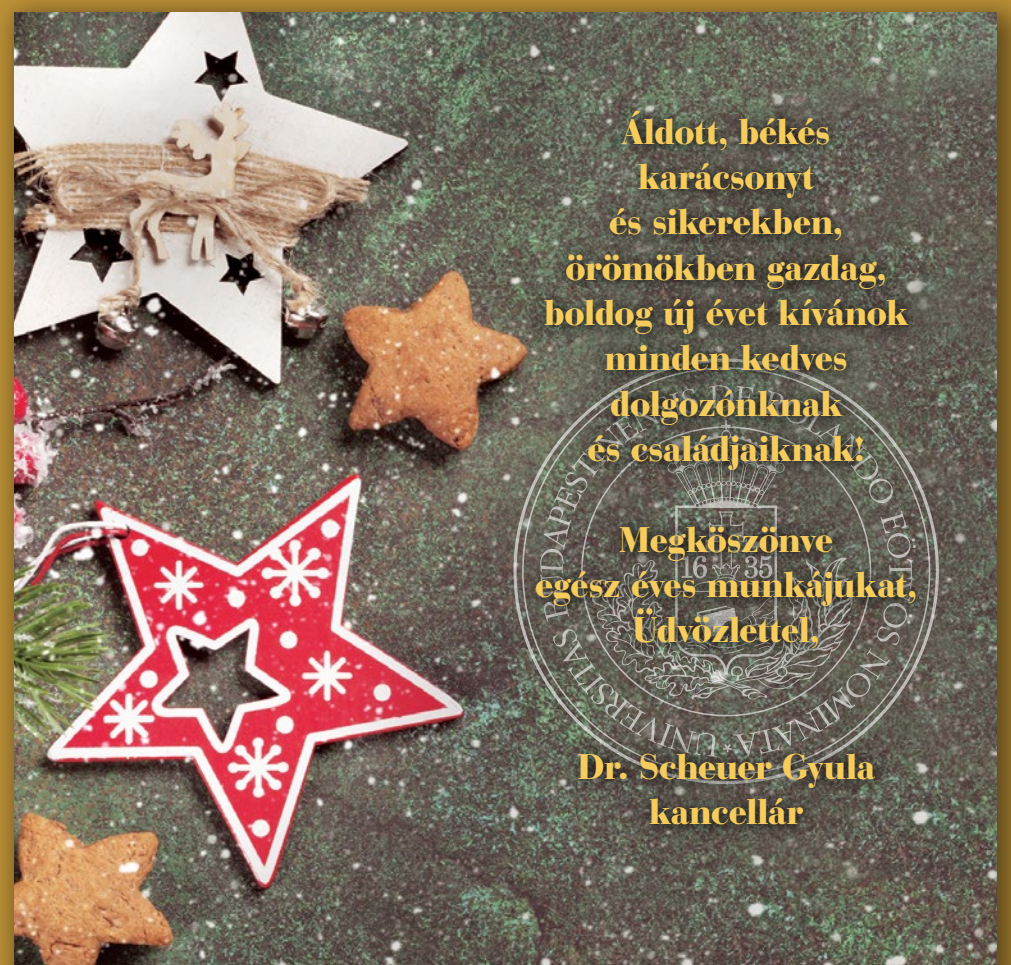
Kedves Kollégák!

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem rektoraként ezúton szeretném megköszönni egész éves munkájukat.

Kívánom, hogy az ünnepek közeledtével mindannyiuknak jusson idő a pihenésre, és családjuk körében töltsenek fel energiával, hogy újult erővel kezdhesék meg a következő évet!

Engedjék meg, hogy ebben az évben hétéves kislányom, Lia Zoé rajzával kívánjak Önöknek Boldog Békés Karácsonyi Ünnepeket!

Dr. Borhy László
rektor

**Áldott, békés
karácsonyt
és sikerekben,
örömben gazdag,
boldog új évet kívánok
minden kedves
dolgozónknak
és családjaiknak!**

**Megköszönve
egész éves munkájukat,
Üdvözlettel,**

**Dr. Scheuer Gyula
kancellár**

IMPRESSZUM

ELTE UNiverzum
Az Eötvös Loránd Tudományegyetem lapja

Felelős kiadó: Kommunikációs, Marketing és Rekrutációs Igazgatóság
Elérhetőségek: e-mail: univervum@kancellaria.elte.hu | tel: +36 1 411 6500/4232
ISSN 2498-8162